

ВИСНОВОК

про наукову новизну, теоретичне та практичне значення

результатів дисертації

Пацкун Сільвії Вікторівни

на тему «Цукровий діабет II типу та хронічний гастрит: особливості поєданого перебігу та оптимізація методів їх корекції»

на здобуття наукового ступеня доктора філософії

в галузі знань 22 Охорона здоров'я за спеціальністю 222 Медицина

1. Виконання освітньо-наукової програми

Аспірантка Пацкун Сільвія Вікторівна у повному обсязі виконала індивідуальний навчальний план відповідно до освітньо-наукової програми аспірантури ДВНЗ «Ужгородський національний університет», що повністю відповідає вимогам Національної рамки кваліфікацій та вимогам Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23.03.2016 № 261.

Здобувачка Пацкун Сільвія Вікторівна здобула ґрунтовні знання за фахом, оволоділа загальнонауковими компетентностями та навичками, які пов'язані із формуванням наукового підходу, професійної етики та загального наукового світогляду. Дисертантка оволоділа основними дослідницькими вміннями, зокрема різними видами презентації результатів своєї наукової діяльності державною мовою, використанням інформаційних технологій у своїй роботі, плануванням та проведенням навчальних занять, керівництвом науковими проектами, формулюванням пропозицій стосовно фінансування наукових досліджень,

офіційною реєстрацією прав інтелектуальної власності. Пацкун Сільвія набула мовних компетентностей, що підтверджено міжнародним сертифікатом APTIS на рівні C (досконале володіння), достатніх для представлення та обговорення результатів власного дослідження англійською мовою в усній та письмовій формі, а також для повного розуміння фахових текстів з відповідної спеціальності, презентованих іноземною мовою.

2. Виконання індивідуального плану наукової роботи (наукова складова освітньо-наукової програми).

Індивідуальний план наукової роботи аспірантки Пацкун Сільвії Вікторівни затверджений рішенням вченої ради медичного факультету Державного вищого навчального закладу «Ужгородський національний університет» (протокол № 3 від 29.10.2016 року).

Науковий керівник – доктор медичних наук, професор, завідувачка кафедри пропедевтики внутрішніх хвороб – Сірчак Єлизавета Степанівна.

Термін виконання роботи: 2016-2020 роки.

Всі розділи індивідуального плану наукової роботи аспірантки Пацкун Сільвії Вікторівни виконані своєчасно в установлені терміни, що підтверджено результатами піврічної проміжної, підсумкової (річної) та заключної атестації. Дослідження проведені своєчасно і в повному обсязі із застосуванням сучасних та інформативних методів.

3. Актуальність теми дисертації

Актуальність проблеми цукрового діабету та патології шлунково-кишкового тракту не викликає сумніву, адже поширеність цукрового діабету зростає з кожним роком, а смертність від нього посідає дев'яте місце серед усіх причин. Що ж стосується хронічного гастриту, то близько половини населення уражена даною патологією. Хронічний гастрит в кінцевому результаті може призводити до виразкової хвороби та раку шлунку. На сьогоднішній день існує чимало методів

діагностики даних захворювань, але більшість з них не пояснює саме їх поєднаного перебігу.

При цукровому діабеті 2 типу відбувається порушення регуляції евакуаторної функції шлунку внаслідок діабетичної автономної нейропатії, що в кінцевому результаті призводить до накопичення їжі в шлунку і може бути розглянуто як одна з причин виникнення хронічного гастриту у пацієнтів з цукровим діабетом 2 типу. Механізм порушення регуляції моторно-евакуаторної функції шлунку потребує подальшого вивчення з погляду впливу гастроінтестинальних гормонів на шлунок в цілому, і зокрема, при поєднаній патології, такій як цукровий діабет 2 типу, оскільки при даному ендокринному захворюванні відбувається неадекватна секреція не тільки інсуліну, але й власне гастроінтестинальних гормонів.

Визначення концентрації таких гастроінтестинальних гормонів як гастрин, соматостатин та грелін, ступінь взаємозв'язку їх між собою, вплив на кислотоутворюючу функцію шлунку, рівень глікемії, інсуліну є надзвичайно актуальним. Проведення визначення концентрації гастроінтестинальних гормонів може посісти вагоме місце у діагностичному алгоритмі коморбідної патології.

В сучасному світі поєднана патологія вимагає особливої уваги, оскільки є недостатньо вивченою щодо особливостей її діагностики та лікування. Тому вибір теми дисертації є обґрунтованим, а тема – актуальною.

4. Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами

Дисертаційна робота виконана відповідно з планом науково-дослідних робіт кафедри пропедевтики внутрішніх хвороб медичного факультету ДВНЗ «Ужгородський національний університет» і є фрагментом науково-дослідних держбюджетних тем: ДБ-851 «Механізми формування ускладнень при захворюваннях печінки та підшлункової залози, методи їх лікування та профілактики» (№ державної реєстрації – 0115U001103); 1А-2018 «Поліморбідна патологія при захворюваннях органів травлення, особливості патогенезу, можливості корекції» (№ державної реєстрації – 0118U004365), які виконувалися на

кафедрах пропедевтики внутрішніх хвороб і хірургічних хвороб медичного факультету ДВНЗ „Ужгородський національний університет” у 2015 – 2017 рр. та 2018 – 2020 рр.

5. Наукові положення, розроблені особисто здобувачем, та їх новизна

Здобувачкою Пацкун Сільвією Вікторівною на основі результатів дослідження отримано нову інформацію про особливості перебігу хронічного гастриту та цукрового діабету 2 типу, вплив дисбалансу гастроінтестинальних гормонів та мікроелементів у сироватці крові на особливості перебігу коморбідної патології хронічного гастриту та цукрового діабету 2 типу.

Уточнено та доповнено дані щодо факторів, які впливають на кислотоутворюючу функцію (КУФ) шлунку у пацієнтів з ХГ та ЦД 2 типу, зокрема рівня гастрину та ступеня обсіменіння *Helicobacter Pylori* (НР). Отримані дані свідчать про те, що зі зменшенням рівня гастрину ($-1,09449$) та ступеня обсіменіння НР ($-0,24144$) на 1 од. КУФ зростатиме на $0,001841$ ($p=0,0000001$) та на $0,000365$ ($p=0,000180$) відповідно у хворих ХГ. У пацієнтів з ЦД 2 типу та ХГ КУФ достовірно зростала ($F(4,69) = 746,86$; $p<0,00001$) при зменшенні наступних показників: рівня гастрину ($-0,00424$) та ступеня обсіменіння НР ($-0,11082$) на 1 од. Встановлено тісний прямий кореляційний зв'язок між рівнем гастрину та ступенем обсіменіння НР слизової оболонки шлунку (СОШ) у хворих на ХГ та ЦД 2 типу ($r=0,93360$; $p=0,0000001$), що прямо залежить від вираженості гіперглікемії, тобто при зростанні рівня глікемії спостерігається вищий рівень обсіменіння НР СОШ ($p=0,001$; $r=0,94551$).

Вперше встановлено вплив зміни рівнів греліну та соматостатину на КУФ шлунку у пацієнтів з ЦД 2 типу та ХГ. Отже, зі зменшенням рівня соматостатину ($-0,02472$) та зі зростанням рівня греліну ($1,02487$) на 1 од. КУФ зростатиме на $0,135296$ ($p=0,003258$) та на $0,001967$ ($p=0,0000001$) відповідно.

Доповнено дані щодо впливу гіперглікемії, гіперінсулінемії та дефіциту мікроелементів на рівень стресу та стресостійкості у хворих з ЦД 2 типу та ХГ. При

цьому *вперше* доведено вплив на дані показники зміни сироваткового рівня греліну та соматостатину у даних пацієнтів. Зі зменшенням рівнів греліну ($-0,61207$) та соматостатину ($-1,45736$) на 1 од. показник стресу зростатиме на $2,7840$ ($p=0,004265$) та на $159,6246$ ($p=0,026210$) відповідно. Зі збільшенням рівнів греліну ($0,164930$) та соматостатину ($0,097582$) на 1 од. рівень стресостійкості зросте на $0,14008$ ($p=0,000005$) та на $8,03135$ ($p=0,000789$) відповідно.

Також *вперше* встановлено вплив зміни концентрації магнію та цинку на рівні греліну, гастрину та соматостатину у пацієнтів на ХГ та ЦД 2 типу.

Сироватковий рівень греліну достовірно зростав ($F(2,71) = 1269,5$; $p < 0,00001$) при збільшенні наступних показників мікроелементів: магнію ($B = 0,487569 \pm 7,999537$) та цинку ($B = 0,502305 \pm 2,877123$).

Сироватковий рівень гастрину достовірно зростав в сироватці крові при підвищенні ступеня обміненія СОШ НР ($r=0,93360$; $p=0,0000001$).

Сироватковий рівень соматостатину достовірно зростав ($F(4,68) = 1336,3$; $p < 0,00001$) при збільшенні концентрації мікроелементів: магнію ($B = 0,560298 \pm 0,120451$) та цинку ($B = 0,899300 \pm 0,032180$).

Доповнено дані щодо впливу гіперглікемії, гіперінсулінемії та дефіциту мікроелементів на прогресування діабетичної автономної нейропатії (ДАН) у хворих з ЦД 2 типу та ХГ.

При цьому *вперше доведено* вплив зміни сироваткового рівня греліну та соматостатину на вираженість формування ДАН у даного контингенту пацієнтів. Показник ЧСС 6 достовірно залежав від таких факторів ($p < 0,00001$), як: рівні греліну ($B = 0,791451 \pm 0,09830$) та соматостатину ($B = 0,197656 \pm 6,73435$). Показник тесту Шелонг достовірно залежав від ($p < 0,00001$) рівнів греліну ($B = -0,158442 \pm 0,08380$) та соматостатину ($B = -0,048681 \pm 6,55369$) у сироватці крові. Показник тесту 30:15 достовірно залежав ($p < 0,00001$) від рівнів греліну ($B = 0,20891 \pm 0,002619$) та соматостатину ($B = 0,20413 \pm 0,204829$) у сироватці крові.

Розроблено комплексне диференційоване лікування із використанням препаратів магнію (в режимі дозування 100 мг 3 раз/добу) та цинку (в режимі дозування 45 мг 3 раз/добу) на фоні базисної терапії у хворих хронічним гастритом і ЦД 2 типу. Після проведеної терапії показники магнію та цинку зросли – на $0,30 \pm 0,02$ ммоль/л та на $2,43 \pm 0,02$ мкмоль/л відповідно, рівень гастрину зменшився на $13,7 \pm 1,2$ пг/мл, а рівні греліну та соматостатину – зросли на $73,554 \pm 0,61$ нг/мл та $0,089 \pm 0,007$ пг/мл відповідно.

6. Нові науково обґрунтовані теоретичні та / або експериментальні результати проведених здобувачем досліджень, що мають істотне значення для певної галузі знань та підтверджуються документами, які засвідчують проведення таких досліджень

Теоретичне значення одержаних результатів

Робота дисертантки розширює наукові поняття про особливості коморбідного перебігу хронічного гастриту та цукрового діабету 2 типу. Обґрунтовано патогенез та запропоновано диференційований підхід до лікування хворих на хронічний гастрит та цукровий діабет. Систематизовано критерії діагностики та особливості перебігу хронічного гастриту у поєднанні з цукровим діабетом 2 типу. Встановлено характерні порушення секреції гастроінтестинальних гормонів, таких як гастрин, грелін та соматостатин і їх взаємозв'язок з кислотоутворюючою функцією шлунку. Систематизовано основні фактори, що впливають на розвиток діабетичної автономної нейропатії, показники психоемоційного стану та якості життя. Встановлено достовірний вплив рівня мікроелементів – магнію та цинку у сироватці крові на рівень гастроінтестинальних гормонів. Встановлено ключові параметри порушення кислотоутворюючої функції шлунку у хворих на хронічний гастрит та цукровий діабет 2 типу, рівнів гастроінтестинальних гормонів, показників діабетичної автономної нейропатії, порушень психоемоційного стану та якості життя пацієнтів. У дослідженні запропоновано комплексну терапію, з використанням препаратів магнікум–антистрес (в режимі дозування 100 мг 3 раз/добу) та цинктерал (в режимі дозування 45 мг 3 раз/добу) на фоні базового

лікування хворих на хронічний гастрит та цукровий діабет 2 типу. Отримані результати підтверджують ефективність запропонованого комплексного лікування.

Отже, отримані під час дисертаційного дослідження дані можуть застосовуватися у діагностично-лікувальному спектрі медичної науки.

Практичне значення отриманих результатів

Дисертаційна робота має вагоме практичне значення поза як, результати отримані під час проведення дослідження доповнюють поняття про сучасні уявлення спільних ланок у патогенезі цукрового діабету 2 типу та хронічного гастриту. На основі результатів роботи розроблено діагностичний алгоритм та комплексну диференційовану терапію пацієнтів з хронічним гастритом та цукровим діабетом 2 типу. Обґрунтована доцільність визначення рівнів гастрину, греліну та соматостатину, а також необхідність визначення мікроелементів сироватки крові, таких як магній та цинк, оскільки зміни їх рівня впливають на порушення секреції гастроінтестинальних гормонів, крім того негативно впливають на психоемоційний стан пацієнтів з цукровим діабетом 2 типу та хронічним гастритом.

Отже, авторкою рекомендовано розширити спектр лабораторних методів обстеження таких пацієнтів із впровадженням в практичну діяльність діагностичний алгоритм, що включає оцінку кислотоутворюючої функції шлунку, визначення рівня гастрину, греліну, соматостатину у сироватці крові, оцінка рівня магнію та цинку у сироватці крові, дослідження показників психоемоційного стану та якості життя пацієнтів з цукровим діабетом 2 типу та хронічним гастритом.

Матеріали дисертаційного дослідження впроваджено в клінічну практику Одержані результати дослідження впроваджені в наукову роботу в таких відділеннях лікувальних закладів як: ендокринологічне (акти впровадження від 10 вересня та 7 жовтня 2020 року) та гастроентерологічне відділення (акт впровадження від 08 вересня 2020 року) КНП «ЗОКЛ ім. А. Новака» ЗОР, неврологічного відділення КНП «Центральна міська клінічна лікарня» Ужгородської міської ради (акт впровадження від 21 вересня 2020 року), терапевтичне відділення КНП «Іршавська районна лікарня» Іршавської районної

ради Закарпатської області (акти впровадження від 09 вересня та 15 жовтня 2020 року), терапевтичного відділення №1 КНП «Хустська центральна районна лікарня ім. Віцинського О.П.» Хустської районної ради Закарпатської області (акт впровадження від 5 жовтня 2020 року), КП «Рівненський обласний клінічний лікувально-діагностичний центр ім. В. Поліщука» Рівненської обласної ради (акт впровадження від 15 вересня 2020 року), ДУ «Інститут гастроентерології НАМН України» (акти впровадження від 30 вересня 2020 року). Загальна кількість актів впровадження – 12.

7. Ступінь обґрунтованості та достовірності положень, висновків і рекомендацій, сформульованих в дисертації

Наукові положення, висновки та практичні рекомендації, викладені в дисертації Пацкун С.В., є достовірними та обґрунтованими, що забезпечується достатньою кількістю пацієнтів (160 осіб) та високим науково-методичним рівнем досліджень з використанням сучасних інформативних клінічних, лабораторних та інструментальних методів дослідження та різнопланової статистичної обробки результатів. Всім пацієнтам діагностовано хронічний гастрит асоційований з *Helicobacter pylori*. Пацієнтів поділено на 2 групи, залежно від наявності супутнього захворювання цукрового діабету 2 типу. Залежно від призначеного лікування пацієнтів додатково поділено на 4 п/г (ІА п/група, ІБ п/група, ІІА п/група, ІІБ п/група). Групи сформовані правильно, не відрізняються за гендерним та віковим складом, є репрезентативними за основними характеристиками. Застосування комплексу інформативних методів досліджень і сучасної різносторонньої статистичної обробки медичної інформації, достатня кількість залучених у дослідження пацієнтів свідчать про достовірність викладених у дисертації результатів та обґрунтованість висновків.

Дисертантка при встановленні діагнозу та призначенні лікування використовувала рекомендації «Уніфікованого клінічного протоколу первинної та вторинної (спеціалізованої) медичної допомоги «Цукровий діабет 2 типу»», затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України № 1118, від

21.11.2012 року та «Клінічного протоколу надання медичної допомоги хворим на хронічний гастрит», затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України №271, від 13.06.2005 року.

Статистичний аналіз здійснювався з використанням програми Statistica for Windows версії 10.0. В процесі статистичної обробки даних визначали тип розподілу даних, вірогідність отриманих результатів та інші методи статистичного аналізу. Статистична значимість (p) середніх значень досліджуваних вибірок із нормальним розподілом оцінювалася за критерієм Стьюдента, а за відсутності ознак нормального розподілу – за критерієм Уїлкоксона. Для визначення типу розподілу даних проводили порівняння середньої арифметичної, аналіз гістограм, моди та медіани. Для показників, що відповідали нормальному розподілу, визначали максимальне та мінімальне значення, середню арифметичну вибірки (M), середню похибку ($M \pm m$), величину стандартного відхилення (s). Кореляційний аналіз проводився шляхом визначення лінійного параметричного коефіцієнта кореляції Пірсона (r), також проводили мультифакторний регресійний аналіз для визначення лінійної залежності між показниками. Дослідження побудовано методично правильно. Слід відмітити чіткість і деталізацію викладення та обґрунтування мети і завдання дослідження. Висновки відповідають поставленим завданням і повністю відображають результати дослідження. Авторкою запропоновані практичні рекомендації, які дають змогу покращити діагностично-лікувальну роботу з хворими. Таблиці та рисунки відображають цифровий матеріал і доповнюють дані, викладені в тексті.

Викладене вище переконливо доводить, що наукові положення, висновки і рекомендації, сформульовані Пацкун С. В., є обґрунтованими та достовірними.

8. Апробація результатів дисертації

Основні положення та результати дисертаційного дослідження були обговорені та апробовані на засіданні кафедри пропедевтики внутрішніх хвороб (м. Ужгород, 2020); 73-ій, 74-ій підсумкових конференціях професорсько-викладацького складу

медичного факультету ДВНЗ „Ужгородський національний університет” (м. Ужгород, 2019-2020); міжнародній міждисциплінарній науко-практичній конференції «Сучасні стандарти діагностики та лікування захворювань внутрішніх органів», м. Івано-Франківськ, 26-27 квітня 2018; міжнародній науково-практичній міждисциплінарній конференції «Загальні механізми та закономірності розвитку хвороби та її корекції в аспекті хірургічної, педіатричної та терапевтичної патологій», м. Ужгород, 18-19 жовтня 2018; XI Міжнародній міждисциплінарній науково-практичній конференції «Сучасні аспекти збереження здоров'я людини», 13-14 квітня 2018, санаторій «Квітка Полонини» Закарпатської області; XII Міжнародній міждисциплінарній науково-практичній конференції «Сучасні аспекти збереження здоров'я людини», 12-13 квітня 2019, санаторій «Квітка Полонини» Закарпатської області; XIII Міжнародній міждисциплінарній науково-практичній конференції «Сучасні аспекти збереження здоров'я людини», 3-4 квітня 2020, санаторій «Квітка Полонини» Закарпатської області.

9. Повнота опублікування результатів дисертації, кількість наукових публікацій та конкретний особистий внесок здобувача до всіх наукових публікацій, опублікованих зі співавторами та зарахованих за темою дисертації.

Основні наукові результати роботи викладені у 14 публікаціях: з них 2 статті в іноземних виданнях, що включені до міжнародної наукометричної бази SCOPUS, 8 статей у наукових фахових виданнях, рекомендованих МОН України, а також 3 статті та 1 тези у журналах, збірниках наукових праць, матеріалах конгресів, з'їздів і конференцій.

У наукометричних виданнях SCOPUS опубліковано наступні статті:

1. Sirchak, E. S., & Patskun, S. V. (2018). Interrelation between ghrelin and gastrin in patients with combination of chronic gastritis and type 2 diabetes mellitus. *Wiadomosci lekarskie (Warsaw, Poland: 1960)*, 71(2 pt 1), 311-314.

2. Sirchak, Y. S., Patskun, S. V., & Bedey, N. V. (2020). Dynamics of gastrin level in patients with diabetes mellitus 2 type and chronic gastritis after helicobacter pylori eradication therapy. *Wiadomosci Lekarskie* (Warsaw, Poland: 1960), 73(11), 2512-2514.

Повний список публікацій додається.

10. Особистий внесок здобувача в одержання наукових результатів, що виносяться на захист.

Ідея проведення дослідження сформульована науковим керівником – доктором медичних наук, професором Сірчак Єлизаветою Степанівною. Дисертантка самостійно створила методологічну основу дослідження, адекватну поставленій меті та завданням дисертаційної роботи, самостійно проаналізувала джерела наукової літератури та існуючу патентну документацію стосовно даної проблеми, що дозволило визначити напрям дослідження, сформулювати його мету, завдання та методичні підходи до реалізації. Здобувачка самостійно розробила дизайн дослідження. Авторкою дисертації здійснено клінічний моніторинг, включаючи стаціонарний та амбулаторний нагляд за хворими, згідно з програмою дослідження виконані фізикальне, антропометричні дослідження. Дисертанткою самостійно сформована база даних та здійснено аналіз матеріалу, статистичну обробку отриманих результатів, підготовлено матеріали до публікації та написано усі розділи дисертаційної роботи. У наукових працях, опублікованих у співавторстві, автору належить фактичний матеріал, отриманий нею при проведенні досліджень, а також статистична обробка даних.

Спеціальність, якій відповідає дисертація: дисертація повністю відповідає паспорту спеціальності 22 галузі знань Охорона здоров'я за спеціальністю 222 Медицина.

11. Відомості щодо проведення біоетичної експертизи дисертації

Комісія з біоетичної експертизи медичного факультету ДВНЗ “Ужгородський національний університет”, розглянувши інформацію аспірантки кафедри пропедевтики внутрішніх хвороб Пацкун Сільвії Вікторівни щодо поданої до

захисту дисертаційної роботи за темою “Цукровий діабет II типу та хронічний гастрит: особливості поєданого перебігу та оптимізація методів їх корекції” та поданий для експертизи здобувачем рукопис дисертації, встановила, що дослідження виконані з дотриманням основних положень GCP (1996 р.), Конвенції ради Європи про права людини та біомедицини від 04.04.1997 року, Гельсінської декларації Всесвітньої медичної асоціації про етичні принципи проведення наукових досліджень за участю людини (1964-2000 рр.) і Наказу МОЗ України від 23.09.2009 року № 690, витяг з протоколу засідання етичного комітету ДВНЗ «Ужгородський національний університет» № 7/2 від 30 вересня 2020 року. За висновком встановлено повну відповідність діючим нормам і стандартам.

12. Єдність змісту роботи, оцінка мови та стилю дисертації

Дисертацію написано з правильним вживанням медичної та спеціальної термінології. Стиль викладення матеріалів – науковий, між послідовними частинами дисертації наявний чіткий причинно-наслідковий зв’язок. Спосіб подання матеріалів дослідження, наукових положень дисертації, висновків та рекомендацій забезпечують легкість та доступність їх сприйняття.

Структура та обсяг дисертації визначається метою, завданнями та предметом дослідження і складається із вступу, 6 розділів (1 розділ містить 6 підрозділів; 2 розділ – 4 підрозділи та 14 підпунктів; 3 розділ – 5 підрозділів; 4 розділ – 2 підрозділи; 5 розділ – 2 підрозділи; 6 розділ – 7 підрозділів), аналізу та узагальнення результатів дослідження, висновків, практичних рекомендацій, списку використаних джерел (6 – кирилицею і 219 – латиною) та додатків. Дисертація викладена на 186 сторінках друкарського тексту, з них обсяг основного тексту 142 сторінки; містить 39 таблиць, 23 рисунків, 17 сторінок додатків.

13. Дані про відсутність текстових запозичень та порушень академічної доброчесності (академічного плагіату, самоплагіату, фабрикації, фальсифікації).

За результатами перевірки та аналізу матеріалів дисертації не було виявлено ознак академічного плагіату, самоплагіату, фабрикації, фальсифікації. У роботі не виявлено ніяких маніпуляцій з алфавітом, зміни букв, прихованого тексту тощо. Подані до захисту наукові досягнення є власним напрацюванням аспірантки, текст

дисертації є оригінальним. Виявлені за допомогою програми Unichек текстів співпадіння (цитовання) мають відповідні посилання на першоджерела, внесені до списку. Запозичення (співпадіння) в тексті не мають ознак плагіату. Робота визнається самостійною та може бути допущеною до захисту.

14. Набуття теоретичних знань, умінь, навичок та відповідних компетентностей. Відповідність дисертації вимогам п. 10 Порядку проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою КМУ від 06.03.2019 № 167 та Вимогам до оформлення дисертації, затвердженими наказом МОН України від 12.01.2017 № 40.

Здобувачка Пацкун Сільвія Вікторівна за період навчання в аспірантурі та виконання дисертаційної роботи здобула необхідні компетентності, які включали теоретичні знання та практичні навички, опанувала провідні елементи науково-педагогічної діяльності. Найвагомим результатом роботи здобувачки є виконане дисертаційне дослідження, результати якого містять наукову новизну, теоретичне та практичне значення.

На підставі розгляду дисертації, наукових публікацій, у яких висвітлено основні результати дисертації, а також за результатами фахового семінару (протокол № 7 від 15 грудня 2020 р.), встановлено, що результати виконаної здобувачкою роботи вирішують важливу медичну проблему – розробку диференційованих методів лікування хворих на хронічний гастрит та цукровий діабет на основі вивчення особливостей їх клінічного перебігу, а дисертація здобувачки Пацкун Сільвії Вікторівни на тему «Цукровий діабет II типу та хронічний гастрит: особливості поєданого перебігу та оптимізація методів їх корекції» на здобуття наукового ступеню доктора філософії в галузі знань 22 Охорона здоров'я за спеціальністю 222 Медицина в повній мірі відповідає вимогам п. 10 Порядку проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою КМУ від 06.03.2019 № 167 та Вимогам до оформлення

дисертації, затвердженими наказом МОН України від 12.01.2017 року № 40, та може бути представлена до офіційного захисту в спеціалізованій вченій раді ДВНЗ «Ужгородський національний університет».

Рецензент:

Професор кафедри пропедевтики

внутрішніх хвороб медичного

факультету ДВНЗ «УжНУ»,

доктор медичних наук, професор

М.А. Дербак

Рецензент:

Доцент кафедри терапії та сімейної медицини

факультету післядипломної освіти та

доуніверситетської підготовки ДВНЗ «УжНУ»,

кандидат медичних наук, доцент

С.В. Фейса

15 грудня 2020 року

Підписи проф. Дербак М.А., доц. Фейси С.В. засвідчую

Вчений секретар ДВНЗ «Ужгородський національний університет»

О.О. Мельник

ДОДАТОК №1

до висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення
результатів дисертації Пацкун Сільвії Вікторівни

на тему «Цукровий діабет II типу та хронічний гастрит: особливості
поєданого перебігу та оптимізація методів їх корекції» на здобуття наукового
ступеня доктора філософії в галузі знань 22 Охорона здоров'я за спеціальністю
222 Медицина

СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИХ ПРАЦЬ ЗА ТЕМОЮ ДИСЕРТАЦІЇ

Наукові праці в яких опубліковані основні результати дисертації:

1. Sirchak, E. S., & Patskun, S. V. (2018). Interrelation between ghrelin and gastrin in patients with combination of chronic gastritis and type 2 diabetes mellitus. *Wiadomosci lekarskie (Warsaw, Poland: 1960)*, 71(2 pt 1), 311-314. <https://europepmc.org/article/med/29729162> (Scopus) (Особистий внесок здобувачки полягає у відборі пацієнтів, проведенні об'єктивного та лабораторного обстеження пацієнтів, узагальненні та аналізі отриманих результатів, підготовці статті до публікації)
2. Sirchak, E. S., & Patskun, S. V. (2017). Поширеність *Helicobacter Pylori* серед пацієнтів з цукровим діабетом 2 типу та хронічним гастритом. *Здобутки клінічної і експериментальної медицини*, (2), 70-75. <https://ojs.tdmu.edu.ua/index.php/zdobutky-eks-med/article/view/7653> (Особистий внесок здобувачки полягає у відборі пацієнтів, проведенні об'єктивного та лабораторного обстеження пацієнтів, узагальненні та аналізі отриманих результатів, підготовці статті до публікації)
3. Сірчак, Є. С., & Пацкун, С. В. (2018). Ерадикація *Helicobacter pylori* у хворих на хронічний гастрит та цукровий діабет II типу. *Здобутки клінічної і експериментальної медицини*, (1), 132-136. <https://ojs.tdmu.edu.ua/index.php/zdobutky-eks-med/article/view/8482> (Особистий внесок здобувачки полягає у відборі пацієнтів,

проведенні об'єктивного та лабораторного обстеження пацієнтів, узагальненні та аналізі отриманих результатів, підготовці статті до публікації)

4. Сірчак, Є. С., & Пацкун, С. В. (2018). Вплив комплаєнсу пацієнтів з комбінацією цукрового діабету 2 типу та хронічного гастриту на особливості перебігу та лікування захворювань. *Медичні перспективи*, 23(3-1), 193-196.

<https://cyberleninka.ru/article/n/vpliv-komplaensu-patsientiv-z-kombinatsieyu-tsukrovogo-diabetu-2-tipu-ta-hronichnogo-gastritu-na-osoblivosti-perebigu-ta-likuvannya>
(Особистий внесок здобувачки полягає у відборі пацієнтів, проведенні об'єктивного та лабораторного обстеження пацієнтів, узагальненні та аналізі отриманих результатів, підготовці статті до публікації)

5. Сірчак, Є. С., & Пацкун, С. В. (2019). Особливості кислотоутворювальної функції шлунка у хворих на хронічний гастрит та цукровий діабет 2 типу. *Здобутки клінічної і експериментальної медицини*, (1), 125-128.

<https://ojs.tdmu.edu.ua/index.php/zdobutky-eks-med/article/view/10062>
(Особистий внесок здобувачки полягає у відборі пацієнтів, проведенні об'єктивного та лабораторного обстеження пацієнтів, узагальненні та аналізі отриманих результатів, підготовці статті до публікації)

6. Сірчак, Є. С., & Пацкун, С. В. (2020). Порівняльна оцінка ефективності використання прокінетиків у лікуванні пацієнтів з хронічним гастритом та цукровим діабетом 2 типу. *Український журнал медицини, біології та спорту*, Том 5, №1 (23), 199-203. <https://jmbs.com.ua/pdf/5/1/jmbs0-2020-5-1-199.pdf> *(Особистий внесок здобувачки полягає у відборі пацієнтів, проведенні об'єктивного та лабораторного обстеження пацієнтів, узагальненні та аналізі отриманих результатів, підготовці статті до публікації)*

7. Сірчак, Є. С., & Пацкун, С. В. (2018). Поширеність факторів ризику виникнення хелікобактер пілорі у хворих із цукровим діабетом II типу. *Науковий вісник Ужгородського університету*, № 1(57), 98-104. <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/handle/lib/29744> *(Особистий внесок здобувачки*

полягає у відборі пацієнтів, проведенні об'єктивного та лабораторного обстеження пацієнтів, узагальненні та аналізі отриманих результатів, підготовці статті до публікації)

8. Sirchak, Y., & Patskun, S. (2020). Dynamics of Psychological Status and Quality of Life Indicators in Patients with Diabetes Mellitus Type 2 and Chronic Gastritis Before and After the Treatment. *Galician Medical Journal*, 27(1), 13-17. <https://doi.org/10.21802/gmj.2020.1.10> (Особистий внесок здобувачки полягає у відборі пацієнтів, проведенні об'єктивного та лабораторного обстеження пацієнтів, узагальненні та аналізі отриманих результатів, підготовці статті до публікації)

9. Sirchak, Y. S., Patskun, S. V., & Bedey, N. V. (2020). Dynamics of gastrin level in patients with diabetes mellitus 2 type and chronic gastritis after helicobacter pylori eradication therapy. *Wiadomosci Lekarskie* (Warsaw, Poland: 1960), 73(11), 2512-2514. <https://wiadlek.pl/wp-content/uploads/archive/2020/WLek202011132.pdf> (Особистий внесок здобувачки полягає у відборі пацієнтів, проведенні об'єктивного та лабораторного обстеження пацієнтів, узагальненні та аналізі отриманих результатів, підготовці статті до публікації)

10. Сірчак, Є. С., & Пацкун, С. В. (2020) Особливості перебігу діабетичної нейропатії у пацієнтів з цукровим діабетом 2 типу та хронічним гастритом. *Український журнал медицини, біології та спорту*. - Том 5, № 6 (28), 170-175. <https://jmbs.com.ua/pdf/5/6/jmbs0-2020-5-6-170.pdf> (Особистий внесок здобувачки полягає у відборі пацієнтів, проведенні об'єктивного та лабораторного обстеження пацієнтів, узагальненні та аналізі отриманих результатів, підготовці статті до публікації)

Наукові праці, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації:

1. Науково-практична конференція з міжнародною участю «Сучасні стандарти діагностики та лікування захворювань внутрішніх органів». «Рівень гастрину в пацієнтів з цукровим діабетом 2 типу та хронічним гастритом». Сірчак Є.С., Пацкун С.В., Пічкарь Й.І. м. Івано-Франківськ, 2018 (26-27 квітня). Ст.57 (Особистий внесок здобувачки полягає у відборі пацієнтів, проведенні об'єктивного та лабораторного обстеження пацієнтів, узагальненні та аналізі отриманих результатів, підготовці статті до публікації)

2. Збірник праць XI міжнародної дисциплінарної науково-практичної конференції «Сучасні аспекти збереження здоров'я людини» «Гелікобактерна інфікованість у хворих на цукровий діабет II типу та ураження верхніх відділів шлунково-кишкового тракту». Сірчак Є.С., Пацкун С.В., Стан М.П., Олексик О.Т., Вайс В.В. м.Ужгород, 2018 (13-14 квітня 2018). Ст. 334-337 (Особистий внесок здобувачки полягає у статистичній обробці, узагальненні та аналізі отриманих результатів, підготовці статті до публікації)

3. Міжнародна міждисциплінарна науково-практична конференція "Сучасні аспекти збереження здоров'я людини" «Особливості лікування хворих на хронічний гастрит та цукровий діабет 2 типу». Сірчак Є.С., Пацкун С.В. м.Ужгород, 2019 (12-13 квітня). Ст. 385-389. (Особистий внесок здобувачки полягає у статистичній обробці, узагальненні та аналізі отриманих результатів, підготовці статті до публікації)

4. Міжнародна міждисциплінарна науково-практична конференція "Сучасні аспекти збереження здоров'я людини" «Динаміка рівню гастроінтестинальних гормонів у пацієнтів з цукровим діабетом 2 типу та хронічним гастритом на фоні комплексної терапії». Сірчак Є.С., Пацкун С.В., Олексик О.Т. м.Ужгород, 2020 (3-4 квітня). Ст. 329-332. (Особистий внесок здобувачки полягає у статистичній обробці, узагальненні та аналізі отриманих результатів, підготовці статті до публікації)